

N.Y.C. TIME

זמן הדלקת נרות - 8:05

סוף זמני ק"ש - 8:46

- 9:22

סוף זמן תפלה - 10:36

דף היומי לשבת: ב"ב כ"ה

בס"ד, עש"ק פ' בלק - פרק ו' - שנת תשפ"ד לפ"ק

פרשת בלק

ידע העת ההיא, אבל נתחמק ועבר בעת הטובה ההיא, וכבש נבואתו כמו העטלף. וכנגד זה לעת נסתמו צנורות האור והשפעת הטובה, ובמקומם לקחו רוח כהה וזעם וקצף על ישראל, אז נתעורר בלעם עם נבואתו לפעול באשר יכול. אבל משה רבינו בידעו עת רעה ההיא, נתחמק ועבר וכבש נבואתו עד יעבור זעם. ומבואר לפ"ז שאמנם שניהם ידעו לכוין דעת עליון, אבל זה פירש לאור, וזה - לחושך, והביאור יקר ונכבד מאוד. עכ"ל.

ע"פ הנ"ל אפשר להבין מה שאמרה האתון לבלעם מיד כשפתחה את פיה: "מה עשיתי לך כי הכיתני זה שלש רגלים" (כב:כח), ופירש"י: זה שלש רגלים - רמזה לו, אתה מבקש לעקור אומה החוגגת שלש רגלים בשנה.

ולכאורה יש להבין - למה נקטה האתון דוקא מצוה זו? אמנם יש לומר דרך היתה כוונתה: אתה נשכרת לקלל את ישראל משום שהנך יודע דעת עליון ויודע לכוין העת שהקב"ה כועס, ויש לך שליטה על הזמן - דע לך שאומה זו חוגגת שלש רגלים שנקבעים ע"פ הב"ד של בני ישראל שמקדשים החודש, והקב"ה ובית דינו שומעים להם ומקבלים דעתם, והקב"ה אף משנה את הטבע על פיהם, וא"כ אין לך שום כח לשלוט בהם ולקללם.

ויפתח ה' את פי האתון וגו'" (כב:כח). במוסף התורני של עתון המבשר (פ' בלק תשע"ז) איתא: הפלא הגדול שחיה תפתח את פיה ותדבר, נבראה כבר בערב שבת בין השמשות בעת בריאת העולם, וכמאמר התנא (אבות פ"ה מ"ו): עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות ואלו הן וכו' ופי האתון. ומפרש רבנו עובדי' מברטנורא שכוונת המשנה שבערב שבת בין השמשות נגזר על האתון שתדבר עם בלעם. וכתב התוס' יו"ט שפירש כך משום שלא יתכן שאתון זו חיתה זמן רב כל כך. והוסיף על כך התפארת ישראל דאילו חיתה אתון זו כמה אלפי שנה, וכי תורתנו הקדושה תעלים מאתנו את הנס הגדול הזה. אלא ודאי כוונת המשנה שבערב שבת בין השמשות ניתן כח בברואים שיוציאו הפלא בשעתן. וכדבריהם כתב רבינו בחיי, שדיבור האתון הוא שנברא בין השמשות, כלומר לא האתון עצמה אלא כח הדיבור שניתן בה.

אולם היעב"ץ, הג"ר יעקב עמדין זצ"ל בספרו לחם שמים תמה על דברי התוס' יו"ט הנ"ל מדוע לא יתכן שאתון זו חיתה שנים רבות כל כך, והלוא בדומה לזה אמרו חז"ל (במדב"ר פ"ב:י"ח) שהפרות שנדבו הנשיאים למשכן חיו עד שהקריבו בביהמ"ק קרוב לחמש מאות שנה. ולדברי ר' מאיר (שם) הפרות הללו עדיין חיות וקיימות, וזאת למרות שלא נבראו בערב שבת בראשית אלא כשאר בהמות היתה בריאתם. וא"כ ק"ו באלו שאמרו חז"ל בפירוש שנבראו בערב שבת בין השמשות.

"וירא בלק בן צפור וגו'" (כב:ב). המצוה הראשונה שניתנה לבני ישראל בתור 'עם' היתה מצות קידוש החודש - "החודש הזה לכם ראש חדשים" (שמות יב:ב). וכתב הספורנו: מאן ואילך יהיו החדשים שלכם, לעשות בהם כרצונכם. אבל בימי השיעבוד לא היו ימכם שלכם, אבל היו לעבודת אחרים ורצונם. לפיכך, "ראשון הוא לכם לחדשי השנה", כי בו התחיל מציאותכם הבחירי.

לבני ישראל נמסרה בעלות על הזמן עד כדי כך שב"ד של מעלה מקבלים הפסק של ב"ד של מטה בנוגע לקידוש החודש וקביעת המועדים (עיי' ר"ה כה., נדרים עח.). וכן אין דנין ב"ד של מעלה את העולם עד שב"ד של מטה קובעים את החודש (עיי' תוספתא ר"ה פ"א הי"א). וכן אם ילדה בת ג' איבדה בתוליה, וב"ד עיברו את השנה, ונמצא שהילדה עכשיו לא הגיעה לג' שנים, אז חוזרות בתוליה (עיי' ירושלמי סנהדרין פ"א ה"ב, ובשמו"ר פט"ו:כ' שדרשו כן עה"פ "לקל גומר עלי").

עה"פ "וירא בלק בן צפור", איתא בבעל הטורים: שראה שעמדה לו חמה למשה (עיי' ע"ז כה.). ואפשר לומר שכח העמדת החמה מורה על בעלות גמורה על הזמן, ונתיירא בלק מאד מאומה כזו שיש לה כח זה.

ולכן קרא לבלעם לקללם משום שגם בלעם הי' לו הכח לשלוט על הזמן, כמ"ש "ויודע דעת עליון" (כד:טז), ופירש"י בשם חז"ל (ברכות ז.) לכוין השעה שכוועס בה. ועיי' בבעל הטורים שכתב: "ונאום הגבר" (כד:ג) - שדומה בלעם לתרנגול וכו' וכמו שהתרנגול יודע העתים, כן בלעם יודע לכוין השעה שהקב"ה כועס.

והנה עה"פ "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה" (דברים לד:י), איתא בספרי: 'בישראל' לא קם, אבל באומות העולם קם, ואיזה זה? זה בלעם בן בעור.

וכותב התורה תמימה (שם הערה כ"ו): ונהינא כי בהסתופפי בצל אולפנא רבתא דק' וואלאזין, שמעתי שם בשם הגאון ר' חיים מוואלאזין ז"ל הסבר נמרץ לדרשה זו, עפ"י משל לנשר ועטלף, ששניהם יודעים עת זריחת השמש וביאת השמש, אך מנקודת הראות שתי הקצוות שונות תכלית שינוי זה מזה, כי כידוע מטבע הנשר, שאוהב קרני השמש הוא ובלילה עיניו כהות מראות, וכנגד זה העטלף ימצא קורת רוח רק באישון לילה ואפילה, ומתיירא הוא מפני אור היום. ולכן כשתזרח השמש יודעים שניהם, אבל תכלית ידיעתם שונה, כי הנשר יודע כדי להקיץ ולראות אור וחיים, והעטלף יודע כדי להטמן ולהחבא. וכנגד זה כבוא חשכת הלילה יודעים ג"כ שניהם, אבל הנשר יודע כדי להחבא, והעטלף כדי להקיץ.

וציור זה מקביל לידיעת משה ובלעם את דעת עליון, כי אז בעת ששרתה עת רצון להשפיע אורה וברכה לעולם, אז נתעוררה נבואת משה וכוון את השעה לחלות פני עליון לתכלית זו. ואף בלעם

וכדבריו מבואר בפרקי דר' אליעזר (פרק ל"א), וז"ל: השכים אברהם בבוקר ולקח את ישמעאל ואת אליעזר ואת יצחק בנו, וחבש את החמור - הוא החמור בן האתון שנבראת בין השמשות, שנאמר (בראשית כב:ג) "וישכם אברהם בבוקר ויחבש את חמורו" [ולא כתיב 'החמור' אלא 'חמורו' המיוחד לו מימי בראשית].

וכתב בביאור הרד"ל (שם) וס"ל דאתונו של בלעם נבראה בפועל בבריאת העולם ביום ששי בין השמשות, שהרי כתב שהחמור שחבש אברהם ה' בנה של אתון זו. ולדבריו נמצא חידוש גדול שהחיתה האתון כמה אלפי שנים ...

ובספר פרדס יוסף החדש (בפרשתנו) הוסיף בזה נדבך נפלא: עפ"ז י"ל עוד, דזה הפירוש במה שאמר הקב"ה לבלעם: רשע, כבר קדמך אברהם וכו' (תנחומא פ' בלק אות ח'), היינו שבחמור זה גופא קדמך אברהם, שהשכים עם חמור זה לטובת בני, ודר"ק. וגם נבין בזה מה שאיתא במדרש (שם אות ט') שהאתון היתה גדולה בשנים מבלעם, והוא פלא. ולהנ"ל אתי שפיר, דאפילו אם ננקוט דבלעם הוא לבן (כדאיתא בתרגום יונתן כב:ה), מ"מ הרי החמור ה' אותו חמור מימי אברהם אבינו ועוד קודם, ושפיר היתה זקנה ממנו, עכ"ד ודפח"ח.

"ויודע דעת עליון" (כד:טז). בגמ' (ע"ז ד-ד:) אמרו שבלעם ה' יודע לכוון את הרגע שבו הקב"ה כועס בכל יום, שנא' "ויודע דעת עליון". והקשו מיד: אפשר, דעת בהמתו לא הוה ידע, דעת עליון מי הוה ידע? והגמרא מבארת מה הכוונה שבלעם לא ידע דעת בהמתו: מאי דעת בהמתו לא הוה ידע? בעינא דחזו ליה דהוה רכיב אחמריה, אמרו ליה: מאי טעמא לא רכתא אסוסיא? [כשראו שרי מואב שהוא רוכב על אתונו, שאלוהו: למה לא מיהרת לבוא על סוס?] אמר להו: ברטיבא שדאי ליה [ובלעם השיב להם בדבר שקר ואמר: השארתי את סוסי בא'חי, מקום המרעה].

מה התכוון בלעם באמרו שהשאיר את סוסו בשדה? הסבר נחמד מובא בשם הג"ר משה כ"ץ, אב"ד מאקאווא: את הפסוק במכת ברד (שמות ט:כ-כא) "הירא את דבר ה' מעבדי פרעה הניס את עבדיו את מקנהו אל הבתים ואשר לא שם לבו אל דבר ה' ויעזב את עבדיו ואת מקנהו בשדה", תירגם יונתן בן עוזיאל: איוב דהוה דחיל מפתגמא דה' מעבדיו דפרעה, כנש ית עבדיו וית גיתוי לגו ביתא. ובלעם דלא שויה לביה לפתגמא דה', ושבק ית עבדיו וית גיתוי בחקלא.

וביארנו, שדברי יונתן בן עוזיאל מיוסדים על אותו מאמר חז"ל (סוטה יא:). שלשה היו באותה עצה: בלעם, ואיוב, ויתרו. בלעם שיעץ - נהרג, איוב ששתק - נידון ביסורין, יתרו שברח - זכו מבני בניו שישבו בלשכת הגזית. ומאחר והפסוק כתב "הירא את דבר ה' מעבדי פרעה", התקשה יב"ע: היכן נמצא ירא ה' בין עבדי פרעה, ומה יום מיומיים? ועל כן פירש שהכוונה לאיוב, שנא' בו "ירא אלקים" (איוב א:א). ומאידך, בלעם ה' זה שלא שת לבו לדבר ה', והשאר את עבדיו ואת מקנהו בשדה.

לכך מתכוון בלעם עתה, כאשר הוא נשאל היכן סוסו ומדוע לא רכב עליו: 'ברטיבא שדאי', כלומר: בשעתו, במצרים, בעת מכת ברד, השארתי אותם בשדה, וירד עליהם ברד ומתו ...

בענין נכרי שנגע ביינו של ישראל להכעיס

בפ' חלק (סנהדרין קו). מסופר שלאחר שלא הצליח בלעם לקלל את ישראל נתן עצה לבלק כיצד להכשילן כדי שהקב"ה יעניש אותם:

אלקיהם של אלו שונא זימה הוא, בוא ואשיאך עצה. עשה להן קלעים [אהלים של קלעים] והושיב בהן זונות - זקנה מבחוץ וילדה מבפנים, וכו' וצרוצרי [נודות] של יין עמוני מונח אצלה ועדיין לא נאסר יין של נכרים, אמרה לו, רצונך שתשתה כוס של יין, כיון ששתה בער בו [יצר הרע] וכו'.

ועיין בפרקי דרבי אליעזר (פמ"ז) דאיתא שם: רבי אליעזר המודעי אומר, עמד פינחס והחרים על ישראל בסוד שם המפורש ובכתב שנכתב על הלוחות ובחרם בית דין העליון ובחרם בית דין התחתון שלא ישתה אדם מישראל מיינם של גוים.

ועיין בפ"ק דשבת (יז:) דמבואר שם דגזרו על סתם יינם דאסור בהנאה משום בנותיהם, והיא אחת מי"ח דבר.

אחת מההלכות השייכות לסתם יינם היא אם נכרי נגע במזיד ביינו של ישראל וכוונתו היתה לאסור את היין עליו.

ומבואר בתוס' בפ' ר' ישמעאל (ע"ז נח: ד"ה כתב): כתב הר"י אור זרוע, בזמן הזה עובד כוכבים ששכשך ביינו של ישראל מותר למכרו לעובדי כוכבים דלא בקיאי בשכשוך וכו' אבל בשתי' - אסור. ודוקא שלא נתכוין ליגע כדי להכעיס לישראל ולהפסידו, אבל אי חזינן לדעת' דעובד כוכבים שנוגע ביינו של ישראל כדי להכעיסו ולהפסידו, ההוא שרי אפילו בשתי', דבכהאי גוונא לא גזרו רבנן וכו'. וכן איתא בתשובת רב היי בר נחשון גאון ובפסקי ריב"א, וכן מוכח הסוגיא, וקרוב הדבר בעיני דאפילו אם נגע העובד כוכבים בידו להכעיס - מותר בשתי'. וכ"כ בתשובה, פעם אחת ה' בורו של ישראל מלא יין, ובא אנס אחד ונתן ידו לתוכו להכעיס, והי' שם זקן אחד ירא שמים שסופו נהרג על קדוש השם בעו"ה, ושמעו שלקח מן היין בכלי ושתה ממנו בפני האנס כדי שלא יהא רגיל לעשות כן לישראל אחר, עכ"ל הר"י.

[ועיין] בחידוש החת"ס על יו"ד (ס"ק י"ח) שכתב: בתוס' דקדקו וכתבו על זה שזקן אחד שסופו נהרג על קדושת השם שתאו לאותו יין, רמזו לנו אילו ח"ו נכשל ביין נסך תקרובת לע"ז לא ה' זוכה להיות קרבן תמים לה' עולה על קדושתו ית"ש].

ועיין בב"י (יו"ד סי' קל"ב סוס"ק א') שמביא משו"ת תרומת הדשן (סי' ר"ג) דלא בעינן שיאמר להדיא שכיון להכעיס ולקלקל, אלא אפילו רק אומדנא והדברים נראים מורגשים שרי.

ובב"י שם כותב דמדברי הרמב"ם (הל' מאבלות אסורות פי"ג הכ"ח) - שכתב דמותר למכור אותו יין לאותו העכו"ם לבדו שאסרו משום דנמצאו שהדמים שלוקח ממנו דמי היזק ולא דמי המכירה - משמע דס"ל להרמב"ם דאף כשנוגע העכו"ם ביין להכעיס, נאסר בהנאה, ולא שרי אלא למוכרו לאותו גוי שנגע בו, ומשום דדמי היזקו הוא נוטל ולא דמי היין.

וכ"כ הדרכי משה (יו"ד סי' קל"ב סק"א וסי' קכ"ד ס"ק י"ח) דמשמע דלדברי הרמב"ם, אם נגע העכו"ם ביין של ישראל להכעיס, דאסור בהנאה.

בהל' יין נסך (יו"ד סוס"י קכ"ד) כותב הרמ"א: עובד כוכבים שנגע ביינו של ישראל להכעיס כדי לאסרו עליו, אפילו אינם יודעים אלא באומדנות המוכיחות, מותר אפילו בשתי', ויש לשתותו בפני העובד כוכבים כדי שלא ירגילו עצמם בכך, עכ"ל.

ועיין בספר מהרי"ל הל' יין נסך (עמ' תקפ"ד בדפוס מכון ירושלים) שמביא מהמהרי"ל שבשעה שרואה יהודי שהעכו"ם ניסך היין להכעיסו טוב הוא שישתה יהודי מיד מאותו היין לעיני הגוי, אכן, אם לא שותה בזה לא הפסיד והיין כשר.

וכן דעת הנקודות הכסף דמותר לשתות אפילו שלא בפני העכו"ם.

אמנם, לדעת המנחת יעקב (כלל ל"ד ס"ק כ') - אסור. וכ"כ הבן איש חי (פ' בלק) שיש לאסור.

ועיין בדרכי תשובה (י"ד ס"י קכ"ד סק"פ) שכותב על המנחת יעקב: ותמהני שלא הזכיר מדברי הנקודות הכסף דפשיטא לי שמה שכתב הרמ"א: "ויש לשתותו בפני העכו"ם" הוא רק ליתר שאת, אבל משורת הדין מותר לשתותו גם שלא בפני העכו"ם, ועיין בבית לחם יהודה (ס"ק כ"א) מה שהאריך בדברי הנקודות הכסף בזה, וסיים דבזמן הזה יש לסמוך במקום הפסד מרובה להתיר, עיי"ש. והביאו הרב שיעור ברכה אות ז'. ועיין בערך לחם (למהריק"ש) וכו' שכתב דאף שיש מקילין להתיר היין גם בשתי' כשנגע הגוי להכעיס, מ"מ המחמיר, תבוא עליו ברכה. אמנם בישמעאלים יש להקל להדיא, עיי"ש.

ועיין בנקודות הכסף (סוסי" קכ"ד) שכתב דאם העכו"ם יודע שלא נאסר היין, ומ"מ נגע, יש להחמיר שלא לשתותו, דהרי באופן כזה נגע רק כדי לנסך, דברגע שיודע שאינו מכעיס את הישראל, למה לו ליגע.

וז"ל הנקודה"כ: מעשה הי' בהיותי במדינות מעהרין ונגע העובד כוכבים ביני, ולא רציתי לשתות, ואמר אלי בזה הלשון: שתה, דהיין הוא מותר, ושאל לאביך ויגיד לך שהוא מותר באשר שעשיתי להכעיסך כדי שלא תשתה, ובעושה להכעיס מותר, עד כאן דבריו. ושאלתי את פי הגאמז"ל [הגאון אבי מורי ז"ל] היכן דינו, ואמר שהיין אסור, דטעמא דמותר משום דעושה להכעיס, אבל כיון שיודע דינו, א"כ לא עשה להכעיס, וחוזר לאיסור הראשון כאילו לא עשה להכעיס, ואע"פ שלהכעיס מותר לשתות אפילו שלא בפני העובד כוכבים משום

שלא כוון דעתו לנסך, רק שעשה להכעיס. וא"כ הכא נמי לא כוון לנסך רק להראות איך שיודע דינו. מיהו יש לפרש ולומר כיון שיודע שלהכעיס מותר, לא עשה לעולם להכעיס, רק עשה זאת לנסך. ומה שאמר העובד כוכבים לשאול דינו של להכעיס מותר, להכשיל לישראל שישתה יין נסך. ולא דמי לשאינו יודע [שמותר], שעושה העובד כוכבים להפסיד יינו שלא ישתה, משום הכי שרי. משא"כ כאן דהא יודע בלהכעיס דמותר, וא"כ עושה לנסך ואסור. וצריך עיון, עכ"ל.

אמנם, עיין בחזון איש (י"ד ס"י מ"ט אות ח') שכתב להקל, וז"ל: אלא קבלה ביד הראשונים דלא גזרו גזירת סתם יינן בנוגע להכעיס שאין כאן גזירת בנותיהן, והתירו שלא יוסיפו לעשות כן וכו' ומבואר דאע"ג דיתפרסם הדבר, מ"מ לא יוסיפו לעשות. אלמא, אע"ג דיודעין שאין אוסרין במגען, מ"מ מותר, כיון שאם אתה אוסרן, שב הדבר לקלקלו ויוסיפו ליגע, ומשמע דאף בזמן הש"ס הי' הדין כן וכו', עכ"ל.

נסיים בשאלה שהובאה בחשוקי חמד למס' עבודה זרה (עמ' ת"ג-ת"ד): מה הדין באשה בעלת תשובה, שבעלה עדיין לא שב לתורה, והיא נשמרת היטב שבעלה לא יגע ביין. והנה יום אחד בעלה כעס עליה ונגע ביין שלה כדי להקניט אותה - האם היין נאסר.

וכתב הג"ר יצחק זילברשטיין שליט"א ע"פ הרמ"א (י"ד סוסי" קכ"ד) דאם הבעל המחלל שבת בפרהסיא נתכוין להקניט אותה, היין לא נאסר. אלא שמוסיף: ונראה שהיין מותר לשתיה, אך בכל זאת בנוגע לקידוש, ראוי לא להשתמש בו, כי 'הקריבהו נא לפחתיך הירצך או הישא פניך', כי הרי יין זה נמאס, וגם מבחינה רוחנית נמאס. ולכן אם יש לה יין אחר תקדש עליו, ואם לאו, יצאה ידי חובתה גם ביין זה.

לז"נ מורי ורבי הגאון הרב אברהם יעקב בן הרב מאיר הכהן פאם זצ"ל - נפ' כ"ח מנחם אב תשס"א
לז"נ ר' בנימין בן הרב ר' מרדכי ז"ל שור
לז"נ מרת עטא שרה בת ר' בנימין ע"ה - נפ' כ"ג אדר א' תשס"ח

PARSHAS BALAK
© COPYRIGHT 2024
BY RABBI MATIS BLUM Z"L

נדב בן דבורה לרפ"ש

רוחמה ליבא בת רבקה לרפ"ש
פעסא רחל בת דבורה לרפ"ש
צביה חיה בת לאה ברעניא לרפ"ש

“וירא בלק בן צפור וגו’” (כב:ב)

“And Balak ben Tzippor saw ...”

When the Torah introduces us to Balak, why doesn't it mention that he was the king of Moav; why does it wait for the third verse of the Parsha to state this?

Hagaon Rav Chaim Soloveitchik, Z'TL', explains that the verses in the beginning of the Parsha allude to how Balak ascended the throne of Moav: “Balak ben Tzippor saw what Yisroel had done to the Emori.” Balak perceived a threat to Moav from Bnei Yisroel, and he instilled fear into the Moavites. [“And Moav was very much afraid of the nation ...”]. Once Balak alerted the people to the potential threat of Bnei Yisroel, they rallied around him and appointed him as their king. “And Balak ben Tzippor was the king of Moav *at that time*”].

It is interesting to note that throughout history many demagogues and tyrants have risen to power by blaming the Jews for their nation's woes and uniting the people around them when they promise to destroy Bnei Yisroel.

“הן עם לכרד ישכון ובגוים לא יתחשב” (כג:ט)

“Behold it is a nation that dwells alone and is not counted among the other nations.”

The Beis Haleivi noted that Bilam realized that Klal Yisroel can only exist as a nation if they do not assimilate with the other nations. “Behold it is a nation alone” - only then it will continue to dwell and exist. However, *Uvagoyim* - if it attempts to become like the other nations, *Lo Yis'chashav* - it will not be counted. When Jews attempt to become like the *Umos Ha'olam* they do not gain respect in the eyes of the Gentiles. To the contrary, they are looked down upon and reviled.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

The Mogein Avrohom (239) writes that women are exempt from *Krias Shema Al Hamita* since it is only said at night, it is considered a positive time-bound Mitzva.

The Elya Rabba and Pri Megodim maintain that since the purpose of *Krias Shema Al Hamita* is for *Shmira*

(protection), women are in need of *Shmira* as much as men and therefore they are obligated to recite it.

The Mishna Berura (239) in the Sha'ar Hatziyun (16) cites the Pri Megodim who writes that the custom is that women recite *Krias Shema Al Hamita* and *Hamapil*.

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) Where do you find in Sefer Bereishis that Midyan and Moav hated each other?
- 2) Name Bilam's two sons.
- 3) Where is Padan [Aram] (Lovon's hometown) referred to in this week's Parsha?
- 4) Where is Bilam alluded to concerning *Makas Barad*?
- 5) Other than Balak, who hired Bilam to curse another nation?
- 6) What were Bnei Yisroel doing at the time that Zimri was sinning?
- 7) How many miracles took place when Pinchas killed Zimri and Kozbi?
- 8) Which person mentioned in this week's Parsha was the king of Edom?
- 9) What quality did Bilam share with Yoseif?
- 10) Instead of threatening to kill his *Ason* with a sword, why didn't Bilam simply curse her?
- 11) Where are Constantinople (Istanbul) and Rome hinted to in the Brachos of Bilam?
- 12) What happened to the two youths who accompanied Bilam?
- 13) What gift did Bilam receive from Yaakov? Why?

ANSWERS

- 1) Rashi, in the end of Parshas Vayishlach (36:35) notes that the king of Edom joined Moav to wage war against Midyan. From here we see that Midyan and Moav were always enemies, but nevertheless, during the time of Bilam they made peace to curse Bnei Yisroel.
- 2) Bilam's two sons were *Yanus* and *Yambrus* (Yalkut Shimoni Shmos 168).
- 3) *Pesor* was Padan [Aram] (Targum Yonoson 22:5).

- 4) Bilam was the one who left his servants and cattle in the field during *Makas Barad* (Targum Yonoson, Shmos 9:21).
- 5) Sichon hired Bilam and his father to curse Moav (Bemidbar Rabba 19:30).
- 6) They were crying and reciting *Kri'as Shema* (Targum Yonoson 25:6).
- 7) According to the Targum Yonoson (25:8), twelve miracles took place.
- 8) According to the Panei'ach Raza (22:5), Bilam ben Be'or was *Bela ben Be'or* (Bereishis 31:32), the first king of Edom. The name of his city - "דנהבה" alludes to דיין'הבה נתחכמה לר' - the decree promulgated by Bilam against Bnei Yisroel when he served as an advisor to Paroh (see Sota 11a).
- 9) The ability to interpret dreams (Targum Yonoson 22:5, Bemidbar Rabba 20:7, Panei'ach Raza).
- 10) According to the Panei'ach Raza, (22:29), if Bilam would have used his one opportunity to curse, he wouldn't have been able to curse Bnei Yisroel. Alternatively, it is possible that that particular time wasn't a time of anger of Hashem.
- 11) In the words: "וצים מיד כהים" (כד:כד) - see Targum Yonoson.
- 12) The two youths - *Yanis* and *Yamrus* (see Targum Yonoson 22:22) were killed by the Malach (Panei'ach Raza 22:33).
- 13) According to the Midrash Agadah (cited in Torah Sheleima 22:21 #125), Bilam's *Ason* was created during twilight of Erev Shabbos Bereishis, and was obtained by Yaakov who gave it to Bilam on condition that he not advise Paroh to harm Bnei Yisroel. Bilam took the *Ason*, and still gave harmful advice to Paroh concerning the quota of bricks that Bnei Yisroel were responsible to produce.

NOW AVAILABLE

The sefer *נר מתתיהו* is available for purchase:

- in seforim stores
- via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
- by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood. Please be in touch via email.

The sefer *מצא טוב* on *שמחות* and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

*The material for this issue has been reprinted
from previous years*